

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 2 fl. (4 coroane).
 Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.
 Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.
 a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Cetiți și spriginiți foile.

Pe când la noi foile sînt slab spriginite și puțin cetite, la alte popoare lucrul stă cu totul altcum. De curînd s'a dat în vileag știrea, că ce preț mare se pune pe foi în Anglia. În țeara aceasta cultă nu numai fiecare om, fiecare țeran își are abonată cel puțin câte o foaie, dar' acolo foile se folosesc chiar și în școală, în scopuri de învățatură. Articoli de călătorie, de istorie, de economie, precum și alți articoli de învățatură pentru vieață se cetesc în școală, se explică și se talmăcesc prin învățători elevilor. Astfel din foi chiar și școlarii își însușesc multe învățături bune și folositoare, cu atât mai mult oamenii mari, eșiți din școală și intrați în vârtejul vieții.

Acest exemplu bun, ce îl vedem pus în lucrare la Englezi, ar trebui să-l urmăm și noi. Trebuie să ajungem și noi la încredințarea, că prin cetirea foilor ne câștigăm multe învățături bune și folositoare pentru vieață de toate zilele.

Ba la noi cetirea foilor este poate de mai mare trebuință, ca la alte popoare. Eată pentru-ce: alte popoare, mai culte decât noi, libere și nepriгонite, au mai multe și deosebite căi și mijloace de a pute învăța și de a se pute cultiva; au școale mai multe și mai bune ca noi, au societăți de cultură și învățatură puternice și se pot întruni liber, nu ca noi.

Neajunsurile noastre în privința aceasta trebuie să le suplinim prin foi; ele trebuie să fie legătură strînsă între noi și să ne arete căile, pe cari avem să mergem, ca de bine să dăm.

Cetirea foilor este cu deosebire de dorit la țeranii nostri și peste tot la oamenii dela țeară. Am spus într'un număr al, foi că mai nainte vreme lucrul acesta era mai greu, de oare-ce nu prea aveam foi, scrise anume pentru țerani. Acum stăm mai bine și în privința aceasta; și ca exemplu putem să aducem „Foaia Poporului”, care a fost făcută anume pentru trebuințele poporului și luptă și azi pentru al lui bine și luminare.

Prin cetirea foilor omului i-se luminează mintea și i-se mărește cercul de cunoștințe.

Prin cetirea foilor noastre se întărește tot mai mult *legătura dintre țerani și inteligență*, legătură atât de folositoare și pe care dușmanii nostri ar vrea să o rupă.

Prin cetirea foilor ajungem la cunoștința *drepturilor noastre*, ca Români și ca cetățeni, și ne învățăm a ne apăra de lovirile, ce se pregătesc a ni-se da.

Prin cetirea foilor noastre ni-se deșteaptă și întărește *simțul național*, atât de trebuincios nouă, ca și hrana de toate zilele.

Scurt, prin cetirea foilor *învățăm în școala vieții* și ne însușim zi de zi, săptămână de săptămână cunoștințele cele mai folositoare, de cari în veacul nostru luminat nu e iertat să fim lipsiți.

Eată pentru-ce zicem, că pilda Englezilor și altor popoare culte, trebuie să o urmăm și noi. Trebuie să cetim și să lățim foile noastre, trebuie să ne îngrijim de a fi spriginite, căci numai așa pot ele să-și împlinescă pe deplin marea și însemnata lor chemare.

Oprirea Conferenței. În cele din urmă și-a dat și ministrul arama pe față. Zilele aceste presidentul nostru Dr. Rațiu a primit răspuns dela ministru, că și din partea guvernului se încuviințează *oprirea conferenței* și anume a celei chemate pe 3/15 Maiu a. c. Adecă după aproape șapte luni ministrul vine și ne spune, că bine a lucrat primarul Sibiului, când a zis, că *Românilor nu le este iertat a se aduna pe basă națională, ca Români.*

Este de ris acest lucru. Un ministru în o țeară cu mai multe popoare, cari se recunosc în lege, numită *legea de naționalitate*, nu le lasă să se adune și vrea să le șteargă prin porunci. Pare-că popoarele se pot șterge prin scrisori ministeriale! Sărman ministru și guvern unguresc, de mare lucru s'a legat. Vrea să șteargă și să *oprească vieața noastră națională*, ei, *niște pitici*, pe când alte mari și *groaznice furtune nu ne-au putut oprî de a trăi ca Români.*

Că aceasta s'a făcut, era de prevăzut, căci doar' ministrul e Ungur și noi Români, dar' că guvernul unguresc nu-și ajunge nici un scop cu aceasta, încă e sigur.

Noi să arătăm guvernului maghiar, că încuviințarea opririi conferențelor noastre și toată purcederea guvernului e o comedie de ris.

Pentru noi. Din Viena ne vine știrea, că *tinerii Cehi* au luat hotărîrea se provoace pe toți deputații *slavi* din reichsrath ul sau dieta Austriei, ca se purcedă împreună în cauza națională a popoarelor din Ungaria și se protesteze la toate privilegiile în contra asupririi ce se face din partea Maghiarilor naționalităților nemaghiare din Ungaria.

Sfetnici răi.

Am arătat în nrul trecut, cari țeri se numesc constituționale. În țerile constituționale sînt de obicei mai multe *partide*. Una dintre ele, care e mai puternică și astfel și are mai mulți deputați, se află la cârma țerii, adecă ea guvernează țeara. Partida aceasta se cheamă de obicei *partida guvernamentală*, ear' celelalte; cari sînt în împotrivire sau în opoziție cu ea, se numesc *partide opoziționale*.

Partida guvernamentală la noi se cheamă *liberală*, ear' partide opoziționale sînt trei mai însemnate: anume partida *națională* (maghiară) în frunte cu Apponyi, partida *independistă* (de neatîrnare), desbinată în două părți și partida *poporală*. Aceasta din urmă e mai nouă și se nisuește cu deosebire a răsturna legile bisericesti intrate în putere anul trecut și cari sînt păgubitoare și pentru noi.

Acei bărbați, cari guvernează țeara, se cheamă *ministri*. Ei se țin de partida guvernamentală, sînt încredințați cu punerea în lucrare a legilor și hotărîrilor corpurilor legiuitoare, dar' sînt răspunzători pentru lucrările lor, atât dietei cât și Domnitorului. Ei sînt totodată și sfetnicii capului statului și au dorința să fi spuie și arete totdeauna starea adevărată a țerii

Cetățenii unui stat, dacă bagă de seamă, că partida dela putere sau ministrii nu guvernează țeara după-cum se cuvine, spre binele și fericirea popoarelor, au dreptul să se plîngă la capul statului și să-i atragă luarea aminte asupra acestui lucru. În casuri de aceste ministrii n'au voie să împedecă pe nimeni de a pute ajunge la Domnitor.

Așa ar fi să fie, dar' la noi și în privința aceasta stau lucrurile întors! Ministrii „nostri” liberali nu lasă să ajungă la urechile Regelui și Împăratului nostru plînsurile acelor cetățeni, cari nu sînt mulțumiți cu cărmuirea lor. Să tem, că li-se descoper nedreptățile și volnicile și de-aceea ascund nemulțumirea popoarelor.

Că guvernele liberale ungurești se tem de vocea adevărului și vreau să o nădușescă, se adeverește de nou, prin un cas ce s'a petrecut acum de curînd.

Am făcut și noi pomenire în nrul trecut, că partidul poporal a avut de

gând să trimită o mare deputație la Majestatea Sa, ca să-i aducă la cunoștință toate volniciile, nedreptățile și barbariile, ce le-au săvârșit la alegerile dietale din urmă cei-ce azi au puterea în mână.

Planul acesta însă s'a zădărnicit în clipa din urmă, de oare-ce fruntașii partidului poporal au aflat, că *Majestatea Sa nu va primi deputația.*

S'a pus adecă la mijloc între popor și Rege ministrul Bánffy și a sfătuit pe Rege a nu primi în audiență (ascultare) deputația, ce era să meargă.

Această volnicie a guvernului a cătrănit rău pe Ungurii din partidul poporal, cari au scris foarte aspru despre acest lucru în foile lor.

Noi însă o aflăm aceasta de urmare firească a trebilor, după-cum s'au pornit ele prin Maghiari pe povârnișul primejdios.

Eată pentru-ce:

Partidul poporal a pățit întocmai ca noi Români acum sunt 4 ani trecuți, când 300 de Români din toate unghiurile țării, în frunte cu *presidentul nostru Dr. Rațiu, au dus plânsoarea sau Memorandul național român la Majestatea Sa.*

Guvernul unguresc s'a pus între Regele și poporul român și 'l-a sfătuit a nu primi deputația noastră, ear' comitetul național a fost osândit la grele pedepse de temniță și de bani.

Ce au făcut însă atunci Maghiarii? Toți, dela cel mai mare până la cel mai mic au încuviințat purtarea volnică a guvernului față de noi și s'au bucurat de prigonirile, la cari am fost supuși.

Noi am zis, că suntem prigoniiți — Maghiarii nu ne-au crezut.

Noi am zis, că *rei sfetnici* sunt ministrii ungurești — Maghiarii ne-au ris și au dat drept volniciilor guvernului.

Ear' acum ce se întemplă? Aceeași *tiranie* pe care Maghiarii, fiind vorba de noi, au încuviințat o, vine și-i *lovește pe ei.*

Vorba scripturii: *cu ce măsură măsuri, cu aceeași 'și-se va măsura și fie.* Așa vine bătaia lui Dumnezeu.

Oare nici acum nu vor vedea Ungurii, că drept am avut noi, când am zis, că guvernele Ungariei duc trebile țării pe căi primejdioase? Nici acum nu se vor încredința, că este cel mai rău lucru, când sfetnicii rei se încearcă a năduși glasul popoarelor, cari gem sub apăsarea lor?

Învețe acum Maghiarii din pățaniile proprii!

Noul minister în România.

Ministerul lui *D. Sturdza* a căzut, precum am amintit și noi în nrul trecut. Pentru noi aceasta numai bucurie poate să fie, de oare-ce ministrul-president *Sturdza* *causei noastre naționale 'i-a făcut mult rău, mai mult poate ca un dușman străin de neamul nostru.*

El a fost acela, care fiind în opoziție (împotrivire) cu partidul conservator dela putere, a tăbărit cu vorbe aspre pe guvern, că nu spriginește îndestul cauza noastră și s'a arătat de mare prieten și sprigini'or al nostru. Aceasta însă a fost fătarnicie, ceea-ce oamenii nu credeau, dar' care s'a dat de gol îndată-ce el a ajuns la guvern. Ca ministru nu numai că ni-a întors spatele, dar' s'a amestecat în trebile noastre, a voit să ne diriguiească el prin oameni de ai lui, ca Brote și soții, după placul Ungurilor. Scurt, *Sturdza* a folosit cauza națională numai de unealtă, ca să ajungă la putere, ear' ajuns odată, a virit zizanie între noi, și în România între aceia, cari ne sprigineau cu sfaturi.

Acum s'a dus dela putere, în știrea Domnului, fără-ca cuiva să-i pară rău după dînsul. A căzut jerfă politice sale prea pătimase în multe lucruri și lipsită de tact și chibzueală și mai cu seamă în afacerea Metropolitului României, *Ghenadie*, pe care 'l-a depus din scaun.

Ministerul nou s'a format tot din partidul liberal, în frunte cu vrednicul bărbat al României *P. S. Aurelian*, ca ministru-president și al domeniilor (bunurilor țării). *Aurelian*

s'a născut la 1833 în România, dar' familia sa se trage din Ardeal; el a luat parte la toate întemplările politice ale României dela 1876 încoace, a fost în mai multe rânduri ministru în ministerul lui *Ioan C. Brătianu*, deputat și om învățat, ocupându-se mai cu seamă cu economia politică și națională. Ceialalți ministri sînt: *Vasilie Lascar* pentru trebile din lăuntru, *Stefan Șendrea* pentru justiție, *Em. M. Porumbaru* pentru lucrurile publice, om cu vază mare în partidul liberal, *G. Mârzaescu* pentru cuită și instrucție (biserici și școale), mare și harnic apărător al causei naționale, apoi *George C. Cantacuzino* pentru finanțe (banii țării) și *Const. I. Stoicescu* pentru trebile din afară și de războiu. Acești doi din urmă au fost și în ministerul *Sturdza*.

Noul minister a fost foarte bine primit în cameră și senat și partidul liberal dela putere 'i-a făgăduit, că 'l va sprigini.

Vreau să ne sărăcească.

S'a pornit o nouă goană asupra noastră a Românilor, și s'a aflat un nou mod de prigonire, căruia stăpânitorii nostri de astăzi voesc să ne supună.

'Și-au pus adecă de cuget să ne sărăcească de tot, să ne despoaie și de puținul avut ce 'ni-a mai rămas. S'au pus se tragă tot de pe noi, ear' pe aceia cari cutează se zică că aceasta nu e bine, nu e frumos, nu e creștinesc, fi înfundă în temniță.

E destul se cunoaștem cazul pe care 'l înșirăm mai la vale, ca să înțelegem planul lor de nimicire îndreptat în contra întreg neamului românesc.

Eată ce s'a întemplat:

Mai anii trecuți vicecomitele comitatului *Caraș Severin*, dl *Litsek Béla*, s'a pus să ferească toate comunele de sub stăpânirea sa cu câte o „pompă de foc“ (puști de apă). Unele comune au protestat la început în contra acestei noue însărcinări, altele au tăcut; când însă au sosit „pompele“ dela Budapesta, și s'au împărțit între comune, toate comunele de-arîndul au — înjurat, pentru-că

FOIȚA.

COLINDE.

I.

Culeasă de S. F. din *Certeșul-de-sus.*

Toată ceata creștinească,
Astăzi se se veselească,
C'o stea mare s'a ivit
Sus la sfântul răsărit,
Și străluce cu tărie
Vestind mare bucurie,
Că vecinicul Dumnezeu
A trimis pe fiul seu,
Să se nască 'n Vifleem
Pe cum prorocit avem,
Și să facă mântuire
Dela vecinica peire,
Lui Adam celui căzut
Cu tot neamul de demult,
Ca și la ceialalți toți
Următori ai sei nepoți.

Mântuire se vestește
Precum steaua strălucește,
Că la sfântul răsărit,
Ântăi lege s'a sădit;
Legea sfântă-a Domnului
Mântuirea omului,
La apus și mează-noapte
Era întunec foarte,
Dar' a răsărit lumină,
Sfânta lege rădăcină,
Sădită de Dumnezeu,
Prin cel iubit fiu al seu.
Astăzi Mesia cel sfânt,
S'a născut jos pe pământ,
Aceasta au dovedit,
Trei crai dela răsărit,
Când lui aur și tămâie
'I-au adus cu bucurie,
Când cu smirnă s'a 'nchinat
Cerescului împărat.
Păstorii sînt mărturie,
C'au văzut ce va să fie,
Și-alergară ca să vază,
Ce s'arată atâta rază,

Și aflară înfășiat,
Pruncul în iesle culcat;
Ear' mairăsa prea curată,
Lângă el sta supărată,
Că 'n Vifleemul oraș
Nu 'și a căpătat salaș,
Și născu pe fiul sfânt,
În iesle jos pe pământ.
Irod, marele 'mpărat,
Foarte rău s'a mânia,
Din vorba celor trei crai,
A făcut un mare vai,
Ca și Iuda cel viclean,
S'a făcut mare dușman,
Vrînd pe Christos pruncul sfânt,
Să 'l peardă de pe pământ,
Pe toți pruncii 'i-a tăiat,
Căți împregiur a aflat;
Dar' tatăl sfânt minunat
Pe Christos 'l-a apărat,
Că pe-un ânger a trimis,
De-a spus lui Iosif în vis,
A lui Irod cuget rău,
Spre fiul lui Dumnezeu.

pompele nu erau de nici o trebuință. De plătit însă au trebuit să le plătească. Și le-au plătit cam prea scump, după afirmarea celor pricepători în cauză. Impregiurarea aceasta s'a atins la timpul seu din partea unei foi opoziționale germane din Bănat, — și s'a atins și din partea lui „*Nemzeti Ujság*“ din Budapesta, care aduse în legătură „pompele de foc“ ale vicecomitetului *Litsek* cu impregiurarea, că Românii din comitatul Caraș-Severin n'au luat parte la sărbările millenare.

„N. U.“ zicea: „Sunt zece ani de când comitele-suprem *Jakabffy Imre* e trimis în Caraș-Severin de păzitor al intereselor statului maghiar, și până acuma numai aceea a putut ajunge, că Românii deneagă solidaritatea cu statul maghiar. Pentru aceea 'i-a lăsat guvernul mână liberă întru toate? Pentru aceea 'i-s'au suferit toate scandalurile funcționării sale? Pentru aceea s'a tras vâl peste „afacerile“ viceșpanului *Litsek*, cu pompele de foc ale lui *Tarnoczy*?“

Vorbele din urmă, vicecomitele din Lugoj, *Litsek Béla*, le-a aflat de vătămătoare pentru persoana sa și le-a improcesuat.

În 30 Noemvrie s'a ținut pertractarea finală înaintea curții cu jurați din Budapesta. Răspunderea pentru articolul incriminat a primit-o *Reiner Adolf*, colaborator la „*Nemzeti Ujság*“, — acusa a susținut-o procurorul *Dr. Agarasztó*, ear' apărarea s'a aflat în mâinile avocatului *Dr. Visontai Soma*.

Apărătorul a cerut, ear' tribunalul a încuviințat înșirarea dovezilor, pentru-că era vorba despre faptele unui funcționar public.

Și dovezile aduse au fost zdrobitoare pentru viceșpanul din Lugoj. Toți martorii ascultați au spus, că două fabrici de mașini din Budapesta au imbiat pe dl viceșpan cu „pompe de foc“. Una a lui „*Geitner et Rausch*“ care cere pentru toate

pompele de foc 80.000 fl., — ear' alta a lui *Tarnoczy*, care cerea 130.000 fl. Toți martorii au spus mai departe, că nu era nici o deosebire între pompele acestor două fabrici. Era dar' destul de vedit, că viceșpanul din Lugoj, care a cumpărat pompele celea cu 130.000 fl. și nu pe celelalte cu 80.000 fl. — a scurtat în mod nedrept și pe cale neiertată populațiunea din comitatul Caraș-Severin cu 50.000 fl., — cari au fost bani aruncați în vânt din pungă Românilui, pentru-că comitatul numit e curat românesc.

Era dară destul de bine dovedit, că viceșpanul din Lugoj nu a lucrat bine la cumpărarea pompelor de foc, și că acel gazetar, care în foaia „*Nemzeti Ujság*“ 'l-a atacat pentru aceasta, a avut toată dreptatea a-'l ataca.

Contrar acestor dovezi zdrobitoare însă ce se întâmplă? În loc ca viceșpanul să devină blamat pentru faptul seu, prin aceea că perde procesul: curtea cu jurați din Budapesta se pune și declară vinovat pe ziaristul sus numit, pentru calumnie la adresa viceșpanului din Lugoj.

Ce însemnează aceasta?

Însemnează aceea, că de pe Români pot domnii se tragă și pielea, căci nu li-se va face nimica.

Însemnează aceea, că a stoarce pe nedrept și în mod ascuns 50.000 fl. din sudoarea poporului român nu e faptă de pedepsit, nu e crimă, ci e faptă însemnată „patriotică“, care trebuie lăudată, ear' nu defăimată.

Însemnează aceea' că ruinarea și aducerea la sapă de lemn a poporului românesc din „fericita“ Ungarie e azi un fapt patriotic, un merit, care e lăudat din partea judecătoriei.

Însemnează aceea, că împotriva Românilor toate sunt iertate.

E iertat să-'i calci în picioare drepturile garantate prin lege, și e iertat să-'i jefuești întregul seu avut.

Numai cât că se face socoteală fără noi. Sântem noi Românii destul de răbdurii, dar' și răbdarea noastră proverbială trebuie se aibă margini.

În minutul în care poporul român va fi convins, că se lucră din adins la ruinarea sa materială, va pune și el răbdarea la o parte, și se va pune în stare de legitimă apărare.

Vieța și averea dator este ori-cine să 'și-o apere cum știe și cum poate. Își va apăra dară și Românul puțină sa avere ce 'i-a mai rămas — așa, va cum ști și cum va pute, — ear' vina pentru urmări nu va fi a lui, ci a acelora, cari îl silesc să se pună în stare de — dreaptă apărare.

Nou proces de „agitație“.

În 2 Decemvrie st. n. s'a judecat înaintea tribunalului din Sibiu procesul de „agitație“ al căruia sfârșit — osânda, firește — 'l-am vestit în numărul nostru din urmă.

Arătarea împotriva acușăților *Ioan Podea* și *Constantin Măhală*, țerani din comuna *Săcâdate*, lângă Sibiu, au făcut-o gendarmul *Szász Antal* și *Vaszy György*, Român renegat, acum student la universitatea din Budapesta și slujbaş al poliției de acoto. (Fie-'i rușine! — Red. „F. P.“).

Acești doi „patrioți“ spun în arătarea lor, că numiții țerani, aflându-se într'o zi a anului 1894 într'o cărcimă din *Avrig*, au cântat „*Deșteaptă-te Române*“, „*Doina lui Lucaciu*“ și alte cântări naționale, și că *Podea* ar fi ținut și o cuvântare, strigând: „*Să trăească Românii!*“, „*Jos Ungurii!*“, „*Jos legile ungurești!*“

Ioan Podea mărturisește, că a cântat ca omul care se veselește, după-ce a beut mai mult, dar' n'a voit să ațte împotriva Ungurilor. Cuvântare n'a ținut, ci a strigat numai: „*Să trăească națiunea noastră!*“ dar' nu și „*Jos Ungurii!*“

Ioșif cât ce-a auzit,
Din Iudea a fugit,
Cu Maria și pruncul Isns
Pân' la Egipt s'au dus,
Și-au scăpat de moartea grea,
Ce Irod a face vrea.
Scapă, Doamne, cu tărie,
Pe toți, cari se roagă ție.

II.

Culeasă de *Pavel Butuc*, econom din *Bistrița*.

Înăscutu-s'a născut,
Lină, lină, lerui, lină.
Domnul sfânt pe-acest pământ,
Lui Irod 'i-a fost urt,
Lină, lină, lerui, lină.*)
Cu Iuda s'a sfătuit,
Iuda iubitor de bani
A strigat la-a lui dușmani,
De mi-'ți da 30 de-arginți,
Eu vi-'l dau să-'l răstigniți,

*) Aceste se cântă tot la al doilea șir.

Când arginții jos 'i-au pus,
Pe Christos din pom 'l-au prins
Și la Ana ei 'l-au dus,
Dela Ana la Caiafu,
Dela Caiafa la Pilat,
Ear' Pilat ca împărat,
Sus la Golgota 'l-a dus,
Pe cruce de brad 'l-a pus,
Când cuiele le bătea,
Sângele mereu curgea,
Apele toate secau,
Petritele se despicau,
Luna se 'nerunta în sânge,
Ângerii începeau a plânge.

Doine cătănești.

Culese de *Dumitru Lodroman*, june din *Ocnisoara*.

Măicută când m'ai făcut,
Mai bine m'ai fi perdot,
Într'o margine de rit.
Ploaia să mă năvălească,
Roua să mă limpezească,

Neamțul să nu-'mi poruncească.
De când Neamțul-'mi poruncește,
Nici mâncarea nu-'mi tignește.

M'ai făcut maică frumos
Neamțului de bun folos,
Când am fost să-'ți fiu de haznă,
M'a luat Neamțul la casnă,
Nu mă lasă 'n satul meu,
Fără tot pe drum mereu.

Bine-'i, Doamne, cui i bine,
Bine-'i cui nu cătănește
Că cinează și prânzește,
Dar' eu de când cătănesc,
Nice cin, nice prânzesc,
Numai tot cu dor trăesc.

Cine-a făcut cătănia
Mânce-'i casa sărăcia,
Pe dñsul mânce-'l orbia,
Să umble din sat în sat,
Ca cătăna la bănat.

și „*Fos legile ungurești!*“. „Doina lui Lucaciu“ a cântat-o.

Constantin Mahală spune că n'a cântat, căci a fost prea căușit. Podea încă a fost foarte căușit. Cele spuse de Podea sânt adevărate.

După acestea se cetesc mărturisirile gendarmului și acea a lui Vaszy, cari nu sânt de față. Amândouă mărturiile sânt împotriva acușăților. Renegatul Vaszy, care fusese adus cu căruța de cei doi țerani, drept mulțumită, i-a pîrit pe acestia, ca pe niște „ațîțatori“ împotriva Ungurilor.

Ceialalți 3 martori, cari sânt de față, mărturisesc mai mult întru nevinovăția acușăților, mai ales a lui Mahală, care nici n'a ațîțat, nici n'a vorbit. Ei mai spun, că amândoi țeranii au fost căușiți de beutură.

Procurorul cere în vorbirea sa pedepsirea lui Podea, pentru-că a „ațîțat“, dar' nepedepsirea lui Mahală, împotriva căruia nu s'a putut dovedi nimic.

Apărătorul, dl avocat din Sibiu I. A. Preda arată, că acușății, după însași mărturisirea celor trei martori, nu s'vinovați. Cere deci să fie declarați de nevinovați.

După-ce mai vorbesc odată procurorul și apărătorul, tribunalul se retrage spre sfătuire.

După vre-un pătrar' de cias președintele vestește judecata, prin care Podea e osândit la 2 luni închisoare, 5 fl. pedeapsă în bani și plățirea cheltuelilor, ear' Mahală e declarat de nevinovat. Procurorul s'a indestulit cu osânda, osânditul însă a dat recurs prin avocatul seu.

— S'a sêvirșit deci o nouă ispravă „patriotică“ împotriva unui „ațîțator“ valach!

— DIN TRECUTUL NOSTRU. —

Mihaiu-Viteazul.

Pe când Mihaiu se afla în culmea puterii sale, dușmanii sei, pe cari el i-a învins și sdrobotat atât de amar în toate părțile, se pregăteau toți să-și răsbune.

Începutul îl făcură nobilii (nemeșii) ardeleni, cari nu voiau a-l cunoaște pe Mihaiu de Doma al Ardealului, ear' ceialalți protivnici, Polonii și Tătarii de către Moldova și Turcii de către Dunăre așteptau numai privilegiul, ca să calce hotarele țerilor lui Mihaiu.

Nobilii ardeleni își adunară o armată de vre-o 20—25 mii de osteni, cari tăbăreau pe câmpia Turzii.

Mihaiu simțind furtunile, ce se grămădesc asupra capului seu, trimise soli la generalul împărătesc, Basta, care se afla în Ungaria, să-i vină în ajutor. Basta făgădui solilor, că vine în ajutorul lui Mihaiu, dar' făcu altcum. El porni spre Ardeal, și, poate după povețe mai înalte, își împreună oastea sa cu cea a nobililor.

Mihaiu vîzînd că Basta l-a vîndut și după-ce încercările de pace și de a aduce la supunere pe nobili nu-i isbutiră, eși și el cu oastea sa din Alba-Iulia.

Cele două oști protivnice se întîlniră la satul *Miraslău*, pe Murăș, dinsus de A.-Iulia, la 18 Septembrie, anul 1600. Mihaiu aici fu bătut, după o luptă crîncenă. Dar' nu fu bătut prin vitejia dușmanilor, ci prin viclenie. Mihaiu adevărat și-a așezat oastea așa pe valea Murășului și pe dealuri, încât era întărit bine și sigur de isbîndă. Basta băgă de seamă aceasta și se prefăcu că fugă cu toată oastea sa. Mihaiu atunci în loc de a-și ținea tabăra bine întărită, se luă cu oastea resfirată după Basta. Acesta după planul seu, se întoarce repede și isbi pe Mihaiu, înfrîngîndu-i oastea.

Aceasta a fost cea dintăiu nenorocire a lui Mihaiu, după atâtea isbânzi

strălucite. După ea însă au urmat și altele, căci rar se întîmplă, ca o nenorocire să vie singură.

Mihaiu după lupta dela *Miraslău* trecu în Muntenia, pe la pasul Buzău, dar' aici îl așteptau alți dușmani, Polonii și Turcii, gata de luptă. Viteazul Voevod român era acum în mare strîmtoare. Oști avea puține și bani și mai puțini, ear' țeara era sêcată de venituri. Astfel în curînd se vîzî părăsit de toți și silit a se ascunde prin munți, rătăcind ca un pribeag cu puțini credincioși ai sei.

În aceasta stare Mihaiu se hotărî a face un pas, dela care atârna mult; se hotărî să meargă la împăratul Austriei Rudolf, să-i vorbească în persoană. Plecă deci în iarna anului 1600 cu 70 de călăreți și cu credinciosul seu ban Mihalcea, la Viena. După trei luni de trăgănare el fu primit de împăratul în orașul Praga. Împăratul, care primi cu mare cinste pe Mihaiu, se înduplecă a-l numi de nou de guvernator al Ardealului și îi dădu 100 mii de galbeni, însărcinându-l, ca dimpreună cu Basta, să cuprindă eară Ardealul și să l' supuie.

Mihaiu întorcîndu-se dela Praga, își împreună oastea adunată cu cea a dușmanului seu. Basta și Mihaiu purceseră împreună asupra ardelenilor. În fruntea acestora stătea acum nestatornicul Sigismund Bathori, care de nou își cuprinsese scaunul seu de domnie.

Lupta între ei se încinse la satul *Goroslău*, în vara anului 1601 unde Mihaiu cu Basta eșiră învingători. Bathori avea oaste mai mare, ca Mihaiu, dar' iscusința în ale răsboaielor și bărbăția vevodului român triumfară peste Ungurii ardeleni.

Norocul începea de nou a-i fi pre-venitor lui Mihaiu. Ardealul, după lupta dela *Goroslău*, era silit să se supuie, ear' Muntenia și Moldova, săturate de fără-delegile *Movileștilor*, așteptau pe Mihaiu

Fire-aș bucuros cătană,
De-ar fi pușca de tocană,
Pătrîntașul plin cu zamă.
Și-aș fi bucuros răgută,
De-ar fi pușca de cucută,
Pătrîntașul plin cu urdă.
Curelele de răchită,
Pătrîntașul plin cu pită.

Frunză verde mătrăgună,
Fii maică cu voia bună,
Mă întorc eară în bine,
De prin ținuturi straine,
Prin care eu am umblat,
De când de-acasă am plecat.

Poesii populare.

Culese de Petru Panga, neguțetor în *Zgribesti*.

Frunză verde trei masline,
Cum plînge inima 'n mine
Ca copilul de trei zile,
Copilul plînge și 'nceată,

Inima mea nici-odată,
C'a mea mîndră-i depărtată.

De-ai fi mîndră 'n sat cu mine
Nu te-aș da pe mare bine,
De-ai fi mîndro 'n sat cu noi
Nu te-aș da pe patru boi,
Să fie boii ca lei
Nu te-aș da mîndro pe ei.

De ce, Doamne, m'ai lăsat,
Așa tîner și sărac,
Dela gură voe-mi fac
Din inimă plîng și tac
Pentru mîndra din cel sat.

Cât voi fi și voi trăi
Floarea iederii,
Ficior nealcoș n'oi iubi
Floarea iederii,
Dimineata când se scoală
Frunzuța cu rouă,

Până 'ncalță un picior

Floare de bujor,

Soarele-i la prânzișor

Floare de bujor,

Pân' incalță celalalt

Floare din Bănat,

Soarele-i la scăpătat

Floare din Bănat,

Și ia bôțul și să duce

Floare de măr dulce,

Și să duce pân' la birt

Floare de pe rît,

Bea două-trei iți de vin

Frunză rosmarin,

Vine acas' cu capul plin

Frunză rosmarin,

Și cere să-i dau de cină

Floare din grădină,

Eu de cină n'am ce-i da

Floare iedera.

să le scape cu sabia sa vitează de tiranie și de prădăciunile Turcilor și Polonilor.

Dar' tocmai aceste bune porneli îl supărau pe Basta. El dela început a fost dușman al lui Mihaiu, ear' acum, vîzîndu-'l de nou numit de guvernator al Ardealului, mânia lui nu mai cunoștea margini. Să hotărî deci sê-'l curățe din calea sa și fiindcă altecum nu putea, hotărî sê-'l pearză. Aștepta numai un privilegiu bun și acesta îl și avî în curînd.

Viteazul voevod fu omorit în 8. August anul 1601.

Despre aceasta în numărul viitor.

DIN LUME.

Francia și Rusia.

Foile rusești și franțoești aduc din isvoare sigure știrea, că în primăvara viitoare președintele Republicei franceze, *Felix Faure*, va visita pe Țarul Nicolae II. la Petersburg. Președintele Republicei va fi primit cu cinstea și strălucirea cuvenită ori-cărui domnitor.

Știrea aceasta a stîrnit mare bucurie atât în Rusia, cât și în Francia.

Bulgaria.

În zilele trecute s'au ținut în Bulgaria *alegerile* de deputați pentru adunarea națională. Stăpînirea a reușit în cele mai multe locuri; opoziția a reușit numai în câteva. Cu privilegiul alegerilor au avut loc în unele părți și tulburări și bătăi între poliție și între opoziționali.

La vestea învingerii stăpînirii opoziția din Sofia, adunată în număr mare, a spart ferestrele palatului batjocorînd și ocărînd pe principele Ferdinand. Poliția a risipit însă cu ușurință pe turburători.

Italia și Rusia.

Foile stăpînirii italiene susțin, că știrea despre alianța tăinuită, care ar exista între Italia și Francia, e *neadeverată*.

Nici n'ar fi putut face altcum stăpînirea italiană, de oare-ce alianța, dacă ea totuși este, s'a încheiat anume *în taină*.

SCRISORI.

Din Bucovina.

Ciudeiu, în Decembrie 1896.

On. Domnule Redactor!

Ciudeiul, deși o comună curat românească, presărată numai ici-colea cu câțiva Ovrei negustori și Nemți agricultori sau meșteșugari, totuși a avut de a lupta mulți ani, pentru a scăpa de vornicia străină. Nu numai că a fost cărmuită totdeauna de străini, dar' avea se plătească încă și datoriile lăsate de acei cinstiți vornici, astfel, că cassa comunală

întotdeauna era deșăartă, și nici-odată comuna nu s'a putut învrednici de a avea măcar o zidire pentru școala sau pentru cancelaria comunală, înglodându-se în neajunsuri.

După atâtea lupte a reușit în fine comuna a avea în fruntea ei pe un gospodar român fruntaș de vornic, a cărui purtare se arată prin starea materială de azi a comunei.

Nici un cetățean, ori de care naționalitate ar fi fost, nu s'a putut plînge contra modulci cu care vornicul a chivernisit în curs de trei ani, și astfel toate naționalitățile trăiau în armonie și liniște.

Dar' precum știți, că nime în lume nu se poate bucura de o durată lungă, asemenea și Ciudeiul nostru.

Ca din sînin ni a căzut cuvioșia sa parochul local, belea pe cap, cu predicele sale în biserică, că comuna se aleagă de vornic pe un Mazur, care a fost wachmeistru la gendarmi, un venetic din toată lumea, neștiind botă românește, care pe cînd era în slujbă, terorisa satele, astfel că a devenit spaima împrejurimii, și astăzi nu știu prin ce mijloace a căzut tronc la inima preotului, și numai decât sê-'l aibă de vornic.

Românii însă deși la ori-ce privilegiu au dat dovezi, că știu a respecta legile țerii mai presus decât averea proprie, cunoscînd însă puterea acordată prin autonomie comunală, vîzînd că preotul s'a legat cu căpitanul districtual, care prin vaza sa de căpitan, căuta să impună comunei, alegerea mazurului de vornic, cunoscînd totodată primejdia, care amenința comuna, prin faptul, că preotul pentru a-'și îndestuli poțtele sale personale, se hotărîse a jertfi interesele unei comune întregi, — au făcut adunări, depunînd jurămint de a nu lăsa soartea comunei la placul preotului.

Mijloacele mârșave la care au recurs preotul și protegiatul seu, de a seduce parte din săteni, au fost zădărnice prin hotărîrea resolută ce au arătat Ciudeienii și astfel s'au ales un sfat comunal, din care două treimi gospodari români, exchizîndu-'l pe preotul atât din consiliul comunal cât și din cel scolar, rămînînd tot vechiul vornic.

De însemnat este, că la o observațiune făcută de căpitan, că dorința domniei sale este de a ave un vornic care știe carte, un gospodar român nu s'a sfiit a răspunde:

„Domnule căpitane, sê trăiți, noi am mai avut vornici care au știut carte, dar' noi am plătit datoriile lăsate de dîșii; noi nu știm carte multă, dar' știm să gospodărim mai bine cu averea comunei decât aceia”.

Avis.

Facem luători de seamă pe toți cari comandă „Călimdarul Poporului” pe 1897, să nu-'l ceară cu rambursă (Nahchname, utânvétel), căci așa costă de două-ori mai mult, Simplu sê ne trimiță cu asemnație postală (posta utalvány) 23 cr. de fiecare călimdar.

Abonamentele pentru „Foaia Poporului” se încep numai cu 1 Ianuarie și 1 Iulie st. n., deci la acei domni, cari ni-au trimis de pe acum abonamentul sau ni-'l trimit încă, numai dela 1 Ianuarie le putem trimite foaia.

CRONICĂ.

Dr. Dumitru Radu, noul episcop gr.-cat. al Lugoșului a fost întărit (preconisat) zilele acestea de Papa. Luni noul episcop a depus jurămintul de credință înaintea M.

Sale Domnitorului nostru, în Viena; după depunerea jurămintului a fost primit în audiență de M. Sa.

Procesul „Foi Poporului”.

Recursul dat împotriva osîndei aduse în procesul din urmă al „Foi Poporului” a fost respins de Curie, prin urmare osînda, prin care dl Andreiu Balteș e judecat la 4 luni temniță, e ridicată la putere de drept.

La temniță. Economul *Achim Rădoi* din Apoldul-de-jos, a intrat Luni la ameazi în fuchisoarea din Sibiu, spre a-'și face osînda de 2 săptămîni temniță de stat, de care a fost învrednicit pentru „ațtare” împotriva Jidovilor.

Esit din temniță. „Tribuna” primește din *Seghedin* cu data de 3 Decembrie n. următoarele: Astăzi, la 8 ore, am fost eliberat din temnița de stat din *Seghedin*, la care am fost osîndit pentru 3 luni, de cătră vestitul tribunal din Alba-Iulia, pentru-că 'mi-am făcut datorința de învățător și Român, învățînd copiii de școală în cântări naționale. Dar' stăpînitorii nostri, cu temnița tot nu ne vor slăbi, ci mai mult ne întăresc pentru luptă, căci cu atât întimpină o rezistență mai mare. Trăească națiunea română! Trăească partidul național! Trăească falucii conducători!

Vasilie Nicoară.
învățător gr.-cat. în Henig

„Fericita Ungarie”. Un neguțetor numit Iosif Pálmai a înaintat parlamentului din Germania o rugare, în numele a 200 de familii nemțești din Ungaria, cerînd înlesnirea întoarcerii lor în Germania. — Atât de bine-'i în Ungaria, încât oamenii au ajuns a fugi de ea.

Sfințire de biserică. La 22 Noembrie n. s'a sfințit în comuna *Mirșid* (comit. Sălăgiu) noua biserică gr.-cat., zidită din dărnicia credincioșilor. Serviciul dumnezeesc de sfințire 'l-a săvîrșit protopopol gr.-cat. *Teodor Pop* și preoții *D. Cionca* și *C. Iuga*. După sfințire a avut loc un ospet.

De pe valea *Almajului*. Un abonent al foi ne scrie, că în comuna *Moceris* trebile bisericesti-școlare merg slab și anume din vina preotului și învățătorului de acolo. Poporeni din *Moceris* plătesc câte 1 fl. pe an preotului, dar' neșind regulat acești bani, preotul își ia partea din salar dela biserică, care astfel sărăcește. Asemenea învățătorul nu sê îngrijește îndestul de a învăța pe băieți, deși are plată la 400 fl. pe an. Băieții nu cunosc nici slovele, decum se știe scrie. Părintele și cu deosebire învățătorul se cuprînd mai ales cu cauzele de alegeri de reprezentanți, jude etc.

Mai nainte, așa ne scrie abonentul, pe cînd era învățător Nicolae Imbrescu, școala era mai bună. Atunci sê îngrija de ea și preotul de acum, dar' acum a părăsit-o. Acum părintii, cari vreau ca copiii lor se învețe, sînt siliți sê-'i ducă la școală prin satele vecine, cum s'a făcut cu școlarii Iosif Novacovicu, Vichentie Almajan și Mihail Negru, cari s'au dus la școală în Putna, la învățătorul harnic *Iova Bobeica*.

E bine asta, dle părinte și învățător din *Moceris*? Interesați-vă de lucrurile comunei negreșit, dar' nu numai spre binele d-voastre, ci și a poporului; de altă parte însă nu este iertat

să lăsați în părăginiere biserica și școala. Luminarea poporului trebuie să vă fie cea mai mare datorință.

*

Ușurați pe săraci. Din Lupșa de pe Arieș ne scrie „unul din popor“, că antistia comunală din acel sat mare românesc puțin se îngrijește de binele și ușurarea poporului. Comuna Lupșa are pădurile ei proprii, pe cari le au răscumpărat părinții locuitorilor de acum, dându-și boul și vaca din jug, numai ca se ușureze traiul urmașilor, și cu toate acestea acum e mai rău, ca înainte de rescumpărare. Oamenii sunt mereu pedepsiți, cu cale fără cale, pentru așa numitele „prevaricații“. Pedepsele se urcă la suma mai alături cu darea. Mare necaz este acum și cu lemnele de foc. După rînduile de pădure pentru tăierea lemnelor de foc se fac din partea antistiei așa numite *rosturi*, de unde au să se iee lemnele. Dar' greutatea e, că rosturile sînt foarte departe de comună, cale de 4—5 ciasuri, și așa oamenii săraci, când e zăpadă mare nu pot să aducă lemne de acolo.

Antistia comunală ar fi datoare a se îngrijii de rosturi mai aproape de sat, ca să fie ușurați și oamenii mai lipsiți,

Mai marilor din comune, îngrijiți și de ușurarea țeranului român mai sărac!

*

A scăpat „patria“ de primejdie! Din comuna Szunyogd, cercul Marghitei, ne scrie învățătorul *Ioan Buila*, că sosindu-i un pachet de 10 călindare dela Arad, adjunctul notarial, un Ungur papricat, a desfăcut pachetul, zicînd, că are poruncă dela ministru să vadă, de nu sînt în pachet călindare oprite. — Măi, măi, că bine mai apără d-lor „patria“ de cărțile românești!

*

Din Pesac a comandat cineva la librăria noastră 10 călindare și alte cărți. Numele însă nu 'și-l-a iscălit și astfel administrația îl roagă pe calea aceasta a ne împărtăși numele și a trimite și banii înainte pentru călindare (câte 23 cr. de exemplar).

*

Au eșit de sub tipar: „Povestea Pașcului“ sau „Credința deșertă poporală“, de cunoscutul scriitor popular *Aron Boca Velchereanul*, proprietar. Se capătă la tipografia „Aurora“ A. Todoran din Gherla. — „Cântări la Nașterea Domnului“ și alte sărbători, culese și arangiate de *Nicolae Velcu*, învățător. Prețul 10 cr. Se capătă la tipografia diecesană din Caransebeș.

*

Deputați ovrei. Noua dietă unguerească e împodobită cu următorii 12 deputați ovrei: Barta Ödön, Chorin Ferencz, Heltai Ferencz, Mezei Mor, Neumann Ármán, Neményi Ambrus, Nagy Sándor, Rosenberg Gyula, Samuel Lázár, Visontai Soma, Weisz Berthold, Wolfner Tivadar. — Prea puțini, nu-i așa?!

*

Volnicii unguerești. „Tribunei“ 'i-se scrie din Hodac, cercul Reghinului următoarele: „În comuna noastră, curat românească, am avut până acum totdeauna notar român. Voind însă a ne pune pe cap cu ori-ce preț un Ungur, solgăbirul schimbă nefcetat notarii, punînd apoi la alegere candidați ungueri sau jidov, pentru a căror reușită lucrează din răsuputeri. Dar' nici-când nu 'și-a ajuns scopul „patrioticul“ solgăbiru, de oare-ce poporul s'a dovedit la toate încercările conștiu de sine. Nu de mult e, de când acest post de notar, rămas earăși vacant, a fost, după multe încor-

dări ale bravului popor, ocupat tot de un Român. Solgăbiru, vîzînd că cu acest popor nu poate face ce vrea, a început a arêta o prietenie și iubire nepusă notarului, spre a-l pute abate astfel în apele sale. Notarul a și început a cam da crezîmînt prieteniei solgăbirului. Poporul fi atrase însă lucrarea aminte și notarul se întoarse pe căile sale bune de mai înainte. Solgăbiru înfuriat de acest fapt, începî a prigoni pe nevinovatul notar și în curînd îl suspendă din post, pe cuvînt că nu 'și-ar fi vîzut de datorințele sale, ear' în locul lui aduse ca susplinitor un Ungur. Se vorbește, că noul notar ar fi primit poruncă să-și mute cancelaria și locuința în școala românească, ceea-ce a și făcut. Astfel pe frumoasa noastră școală românească se află acum table unguerești! Cred însă, că poporul nostru nu va suferi aceste volnici, ci va căuta a 'i-se face cât mai curînd dreptate!

Sentinela.

*

Daruri pentru biserică. Ni-se scrie: *George Costea și Rusu Lina* au cumpărat pe seama bisericii gr.-cat. din *Daia-săsească*, protopiatul Ibașfalăului, un păhar de daruri (potir) în preț de 30 fl., ear' *Lina Rusu și Nicolae Nichita* o cădelniță în preț de 12 fl.

— D-na *Emilia Rațiu*, învățătoare în *Petrovosele* (comit Torontal), a dăruit bisericii de acolo o cădelniță în preț de 18 florini.

— Doamna *Maria Lupenciu*, soția domnului forestier *George Lupenciu* din *Petriș*, care în fiecare an face câte un dar frumos pe seama sf. bisericii, a dăruit și anul a-eta 7 *ripizi* foarte frumos lucrate, în preț de 70 fl. și 7 *stiharii*, în preț de vre-o 25 fl.

La toți acești marimimosi dăruitori li-se aduc prin aceasta mulțumite ferbinți.

*

Cale ferată în Zarand. Săptămîna aceasta s'a deschis noua cale ferată între *Halmagiu și Brad*.

*

Metropolit otrăvit. Din Belgrad se vestește, că metropolitul din *Üsküb Methodios*, răposat nu de mult, n'a murit de moarte firească, ci a fost otrăvit.

*

Ciumă în India. Din India vine știrea, că mai mulți europeni din Bombay s'au îmbolnăvit de ciumă. Doi din ei au și murit deja.

Loc deschis. *)

Întrunire agricolă.

(Învitare).

Subscrisul comitet va ține *Duminecă la 8/20 Decembrie a. c.* în sala cea mare a școlii grănițorești din comuna *Veștem o*

Întrunire agricolă,

la care se vor ține discursuri:

1. Asupra culturii fînătelor și a pomăritului.

2. Despre însemnătatea tovărășiiilor agricole și a băncilor rurale sistem „*Raiffeisen*“. Începutul la 10 ore a. m.

La această întrunire se invită toți membrii și spriginitorii Reuniunii noastre.

Sibiiu, 10 Decembrie n. 1896.

Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primește răspunderea.

R Î S.

'I-s'a stins pipa.

Un Țigan a fost judecat la spânzurătoare. În ziua de perzare el ceru țabac, își umplu bine pipa și plecă la furci. Aici judecătorul îi cetește osânda, în care vreme Țiganul privia a minune la lemnele strîmbe, ce stăteau deasupra lui și mai slobozia câte un fum. Vine acum porunca să-l ridice pe Țigan; Țiganul își închide frumos pipa și o pune pe lemnul spânzurătoarei. Gădele (hîngherul) îi pune funia la gât... Atunci sosește în fuga mare un diregător cu steag alb, strigînd că Țiganul a căpătat iertare.

Țiganul atunci deauna la pipă se repede, o ia în mînd, scutură bagdul, o ia în gură, suflă în ea, apoi zice:

— *Elei, voi cu comediile voastre 'mi-ați stins pipa.*

Cor.

POSTA REDACȚIEI.

Dumitru P. în Cuvin. Călindar cu cirile se află la librăria noastră; prețul 25 cr., porto 3 cr.

Iosif St. în Oradea-M. Cartea ce o cauți se află de vînzare la noi: Extras din regulamentul de exercițiu militar etc., tradus de N. Stupar. Prețul 30 cr., porto 3 cr.

Nicolae O. econom în S. Foarte lăudabilă dorință aveți. Pentru statute scrieți deosebit la: Reuniunea de consum în *Blaj* și în *Făget* și cereți statute. Din amîndouă locurile vi-se vor trimite.

Abonent nr. 1313. „Răvașul norțu“ este cuprins în „Călindarul Poporului“, pag. 100—111.

V. M. în Budiul-de-câmpie. Afaceri de moștenire, odată terminate, nu se pot pune în lucrare. Trebuie să te mulțumești cu aceea ce ai primit, pentru-că d-ta te-ai învoit ca să fie așa cum e. — Pentru „Călindarul Pop.“ trimite 23 cr. și-l vei primi.

George S. în Bojan. Prețul d-voastre nu cere de bună-seamă mai mult decît 'i-se cuvîne. În sumă cerută dela sora d-tale se cuvîne poate multe feluri de taxe. Mergi dar' la dînsul și roagă-l să-ți explice, de ce plătește sora d-tale mai mult decît alții? Mergi însă nu cu mînie, ci cu smerenie și cu bunăcuviință, cum 'i-se șede bine unui creștin. Dacă răspunsul preotului nu te mulțumește, mergi la dl protopop, ear' de acolo la dl Episcop.

Abonent nr. 188. (T. F. și P. C.) Ne pare rău, că s'a supărat O., dar' lucruri persoanele nu ne vine să publicăm.

G. M. M. Pentru Pravilă scrie librăriilor arhidieceșane din *Blaj* sau din *Sibiiu*, ori la *Caransebeș*.

Nic. S. în Almaș-Seliște. Pădurea dacă o țineți, trebuie să plătiți spesele prim-codreanului; dacă o vindeți, scăpați de spese, dar' nu aveți nici pădure. N'ar fi mai bine se tăiați toată pădurea și tîrîndu-o se faceți din ea pămînt arător? astfel ați ave moșe, alegeți. — Pentru folosirea tabelelor de Tuducescu în trebați de consistorul arhid.

D. N. în Ș. Dacă în denumirea d-tale este pusă faci cor și 'ți-se promite plată și dacă ai făcut cor bun — ai drept să ceri bani, altcum nu.

Abonent nr. 6555. Dacă muierea a fugit de voie bună, nu are drept se ceară parte. Dar' de a fugit pentru aceea, pentru-că bărbatul s'a purtat rău cu ea: trebuie să 'i-se dea susținerea. Copilul însă are drept și într'un cas și într'altul la averea tătăne-so, care e dator să grijească de creșterea lui. Faceți dar' pace și o aduceți îndărăt.

Abonent nr. 1377. Comisarul de finanțe se află în drept. Ordinațiunea ministerială de care întrebi se află și la comuna d-voastră; dute la notar și cere să 'ți-o explice. — Dacă totuși crezi că ai fost scurcat, dă recurs la direcția de finanțe.

Abonentul nr. 275. (V. R. în Boz). Pentru mostre ce-ți trebuie, scrie lui *Wilhelm Kulcsár* în *Sibiiu*, *Schmidt-Gasse*. — Legea de câmp în limba română se află de vînzare la *Ráth Mór*, librărie în Pesta. Stă din 2 părți: legea și tîlmăcirea ei, costînd la olaltă vre-o 2 fl. 50 cr. — Poți altcum să imprumuți dela cineva. „*Foia Poporului*“ pe 1894, noi nu o mai avem.

Pentru redacție și editură responsabil: *Ioan Morariu*. Proprietar: Pentru „*Tipografia*“ societate pe acțiuni: *V. H. Dressnandt*.

"Sentinela" institut de economie și credit ca societate pe acție în Sateb-nos (Bera, Ujfalu) efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri spre fructificare solveste 6% și darea de venit. Direcțiunea.

[2398] 9—20

Foarte exact umblă

numai veritabilele oroloage de buzunar helvețiene, în frumoase cutii de nickel, acoperite; umblă 36 ore, pe lângă cinstită garanție de 3 ani;

se află la

[1958] 17—20

IULIU ERŐS,

orologier, optic și proprietar de cel mai mare deposit de

oroloage, giuvaere, mărfuri de aur și argint.

Edificiul „Transilvaniei”. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3.

„RĂVAȘUL NOSTRU” ZIAR ANUAL GRATUIT

NOU!

A APĂRUT

NOU!

O nouă foaie românească:

„RĂVAȘUL NOSTRU”

== Ziar anual ==

care cuprinde expunerea pe scurt a tuturor întâmplărilor politice-culturale petrecute peste an în viața poporului românesc din Transilvania, Ungaria Bănat și Maramureș.

Să recomandă miilor de Români, **cari nu pot** (sau nu vreau) **se ce-tească vre-un ziar** de zi, de săptămână sau lună.

Acest ziar îl primesc **gratuit** toți cei-ce cumpără

„Călindarul Poporului”

cel mai bun, mai românesc și mai ieftin călindar

pe anul 1897.

== El este adaus ca inovație în „Călindarul” din estan la pagina 100—111. ==

Preoți și învățători români! Lățiți ziarul anual:

„RĂVAȘUL NOSTRU”

printre țeranii români, cari știu ceti, îndemnându-și a-și cumpăra

„Călindarul Poporului”

care costă **numai 20 cr.** exemplarul; trimis prin postă **23 cr.**

La comande mai mari se dă rabatul cuvenit.

A se adresa la:

Librăria „Tipografiei”

societate pe acțiuni în Sibiu. (Strada Poplăcii Nr. 15).

„RĂVAȘUL NOSTRU” ZIAR ANUAL GRATUIT